

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi**

Łódź, dnia   grudnia 2009 r.

Pan
Maciej **BŁACHIEWICZ**
Powiatowy
Lekarz Weterynarii
w Piotrkowie Trybunalskim

**LLO-410-33-03 /2009
P/09/110**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli,¹ zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi przeprowadziła kontrolę w Powiatowym Inspektoracie Weterynarii w Piotrkowie Tryb., zwanym dalej „Inspektoratem”, w zakresie realizacji programu zwalczania choroby Aujeszkiego u świń, w latach 2008–2009 (do dnia 30 września 2009 r.).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 10 grudnia 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Inspektoratu w zakresie realizacji programu zwalczania choroby Aujeszkiego zwanego dalej „programem”, pomimo stwierdzonych uchybień.

1. Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Piotrkowie Tryb. rozpoczął realizację programu w dniu 6 maja 2008 r., tj. niezwłocznie po jego wprowadzeniu przez Radę Ministrów² z dniem 18 kwietnia 2008 r. Do dnia 30 września 2009 r. pierwszym próbobraniem objęto ogółem 4.090 stad trzody chlewnej (249.908 sztuk świń), co w stosunku do liczby zarejestrowanych na ten dzień stad pełnych i nie zweryfikowanych (5193) stanowiło 78,8%.

Pierwszy etap badań, we wszystkich wsiach objętych nadzorem ze strony PIW, został

---

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231 poz. 1701 ze zm.

² Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 marca 2008 r. w sprawie wprowadzenia programu zwalczania choroby Aujeszkiego u świń (Dz.U. z 2008 r. Nr 64, poz. 397 ze zm.)

zakończony 31 stycznia 2009 r. Ustalono, że do dnia 30 września 2009 r. rozpoczęte zostały również II i III próbobrania, którymi objęto odpowiednio: 2.669 stad (144.295 sztuk trzody) i 1.799 stad (77.182 szt.).

Wg stanu na dzień 30 września 2009 r., po przeprowadzeniu:

- I próbobrania w 4.090 stadach – stwierdzono 59 stad zakażonych, co w stosunku do ilości zbadanych stad stanowiło 1,4%. W stadach zakażonych znajdowało się ogółem 9.882 szt. świń, tj. 3,9% objętych w I próbobraniu,
  - II próbobrania w 2.669 stadach – stwierdzono 17 stad zakażonych, co w stosunku do ilości zbadanych stad stanowiło 0,6%. W stadach zakażonych znajdowało się ogółem 1.501 szt. świń, tj. 1,0% ogółu objętych II próbobraniem,
  - III próbobrania w 1.799 stadach – stada zarażonego nie stwierdzono.
2. W badanym okresie Powiatowy Lekarz Weterynarii (PLW) wydał tylko 2.142 decyzje, określające status zbadanych stad świń. Przyczyną tego stanu, jak wyjaśnił PLW była m.in.: *„zbyt szczupła obsada kadrowa oraz niedobory logistyczne i finansowe PIW, a wydawanie decyzji po każdym próbobraniu utrudniałoby sprawną i ciągłą realizację dalszej części programu oraz pozostałych zadań nałożonych ustawowo na PLW”*. Zdaniem NIK - powyższe argumenty, choć obiektywne nie mogą całkowicie usprawiedliwiać niepełnej realizacji zadań określonych w programie.
3. Terminy rozpoczęcia II i III próbobrania były zgodne z terminami określonymi w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 19 marca 2008 r. w sprawie wprowadzenia programu zwalczania choroby Aujeszkiego u świń (Dz. U. Nr 64, poz. 397 ze zm.), tj. rozpoczęto je odpowiednio w dniach: 8 września 2008 r. i 27 stycznia 2009 r.

Kontrola ustaliła, że Inspektorat przed rozpoczęciem realizacji programu nie posiadał pełnej ewidencji podmiotów utrzymujących trzodę chlewną. Inspektorat rozpoczął prowadzenie tej ewidencji po kontroli NIK przeprowadzonej w 2006 r., (dotyczyła nadzoru weterynaryjnego nad wielkoprzemysłowymi fermami trzody chlewnej), jednak dopiero od maja 2008 r. rejestr ten jest aktualizowany. W związku z tym, PLW uwzględnił w planie realizacji programu wielkości szacunkowe (tj., 6.500 stad - 420 tys. świń, w tym: 5 stad zarodowych - 300 szt., 650 tuczarni - 65 tys. szt. i 5.845 stad o pełnym cyklu produkcyjnym - 354,7 tys. szt.), wynikające z uzyskanych informacji od Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz od lekarzy weterynarii prowadzących działalność usługową, pracujących na terenie powiatu piotrkowskiego.

Ustalono, że według stanu na dzień 30 września 2009 r., w prowadzonej przez Inspektorat ewidencji podmiotów utrzymujących trzodę chlewną: zarejestrowane było ogółem 5.682

stada świń, w tym: 2 stada zarodowe, 556 – tuczarni i 3.532 stada o pełnym cyklu produkcyjnym, 1.103 stada były nie określone i wymagały zweryfikowania, a 489 stad było pustych.

4. NIK nie wnosi uwag co do skuteczności nadzoru sprawowanego przez PLW nad pracą wyznaczonych lekarzy weterynarii, realizujących czynności zlecone w ramach programu. Na podstawie art. 16 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej³, PLW wyznaczył do realizacji programu, w drodze decyzji administracyjnej, 14 lekarzy weterynarii nie będących pracownikami Inspekcji Weterynaryjnej. Osoby te spełniały wymogi określone w § 2 rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW) z dnia 22 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu czynności wykonywanych przez osoby nie będące pracownikami Inspekcji Weterynaryjnej oraz kwalifikacji tych osób⁴. Ustalono, że w badanym okresie PLW skontrolował działalność 6 lekarzy weterynarii biorących udział w realizacji programu zwalczania choroby Aujeszkiego. Przeprowadzone kontrole nie stwierdziły nieprawidłowości. Przyczyną nie objęcia nadzorem wszystkich wyznaczonych lekarzy – jak podał Pan w wyjaśnieniu – był m.in.: *„nadmiar różnych zadań w zakresie zwalczania Ch. Aujeszkiego i innych prac należących do obowiązków wynikających ze stosunku pracy lekarzy Inspekcji Weterynaryjnej.*

Zgodnie z wyżej przywołanym rozporządzeniem MRiRW, wszyscy wyznaczeni lekarze weterynarii posiadali wymaganą praktykę i prawo wykonywania zawodu, a osoby wykonujące czynności pomocnicze odpowiedni staż pracy w zakładzie leczniczym dla zwierząt i doświadczenie w poskramianiu zwierząt gospodarskich.

5. NIK ocenia pozytywnie wydatkowanie i rozliczanie środków budżetowych na realizację programu. W latach 2008 – 2009 (do 30 września) – Inspektorat wydatkował na ten cel łącznie 961,7 tys. zł, w tym m.in.: 621 tys. zł na wynagrodzenia dla osób wyznaczonych z uwzględnieniem kosztów dojazdów, 26,3 tys. zł na zakup szczepionki, 67,1 tys. zł na odszkodowania za zwierzęta padłe w wyniku realizacji programu lub zabite z nakazu PLW i 181,2 tys. zł na odszkodowania za zwierzęta poddane ubojowi z nakazu PLW.

Za wykonane czynności związane z realizacją programu, wyznaczone osoby otrzymały wynagrodzenie obliczone zgodnie ze stawkami określonymi w rozporządzeniu MRiRW z dnia 2 sierpnia 2004 r. w sprawie warunków i wysokości wynagrodzenia za wykonywane czynności przez lekarzy weterynarii i inne osoby wyznaczone przez powiatowego lekarza

---

³ Dz. U. z 2007 r. Nr 121, poz. 842 ze zm.

⁴ Dz. U. Nr 89, poz. 860 ze zm.

weterynarii⁵. Wysokość odszkodowania za zwierzęta określana była każdorazowo przez zespół składający się z dwóch rzeczoznawców i PLW (w jego imieniu działali upoważnieni lekarze weterynarii, będący pracownikami Inspektoratu). Sporządzone protokoły szacowania zwierząt spełniały wymagania § 7 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 kwietnia 2007 r. w sprawie trybu powoływania i odwoływania rzeczoznawców, ich kwalifikacji i wysokości przysługującego im wynagrodzenia oraz dokonywania przez nich szacowania⁶.

Wartości rynkowe szacowanych zwierząt określone były zgodnie z art. 49 ust. 3 ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, tj. wartość rynkową zwierzęcia określano na podstawie średniej z trzech kwot oszacowania przyjętych przez PLW oraz dwóch rzeczoznawców.

Wysokość ustalonego odszkodowania stanowiła oszacowana wartość rynkowa zwierząt pomniejszona o kwoty uzyskane ze sprzedaży mięsa i produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, tj. zgodnie z art. 49 ust. 4 ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt. W przypadku zwierząt padłych, wartość odszkodowania równa była wartości ustalonej w protokołach szacowania zwierząt. Ustalone w powyższy sposób wartości odszkodowań znajdowały się w decyzjach PLW przyznających odszkodowania na podstawie art. 49 ww. ustawy.

6. NIK ocenia pozytywnie działania PIW w zakresie przestrzegania procedur dotyczących przemieszczania świń. W badanym okresie na terenie działalności Inspektoratu do 118 stad, wolnych od wirusa choroby Aujeszkiego, wprowadzono świnie z importu. Na podstawie analizy dokumentacji dot. pięciu losowo wybranych stad – ustalono, że przestrzegane były zasady obowiązujące w handlu pomiędzy krajami Unii Europejskiej, określone w art. 3 i 4 decyzji Komisji Europejskiej Nr 2008/185/WE z dnia 21 lutego 2008 r. w sprawie dodatkowych gwarancji w wewnątrzspółnotowym handlu trzodą chlewną odnoszących się do choroby Aujeszkiego oraz kryteriów przekazywania informacji o tej chorobie⁷.
7. NIK ocenia pozytywnie działania Inspektoratu w zakresie realizacji wniosków pokontrolnych NIK z dnia 5 stycznia 2007 r., po przeprowadzonej kontroli nadzoru weterynaryjnego nad wielkoprzemysłowymi fermami trzody chlewnej.

---

⁵ Dz. U. Nr178, poz. 1837 ze zm.

⁶ Dz.U. Nr 89, poz. 591

⁷ Dz. U. UE L. 59/19 z 4 marca 2008 r. ze zm.

Przedstawiając powyższe uwagi i oceny, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- bieżącą aktualizację rejestrów podmiotów nadzorowanych, w tym utrzymujących zwierzęta gospodarskie,
- wydawanie dla wszystkich stad trzody chlewnej decyzji określających ich status,
- uwzględnianie w planowaniu realnych wielkości liczby stad i liczby zwierząt objętych programem zwalczania choroby Aujeszkyego u świń, na terenie objętym działalnością Inspektoratu.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje od Pana Inspektora w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Łodzi umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.